

GÖTEBORG 1918–1923

1918

- 1918 den 1 februari infördes nattrafik vid spårvägarna, som komplettering av den genom brist på motorbränsle försvårade biltrafiken.
- Den 6 juli uppträdde de första fallen av spanska sjukan i staden, i det fem besättningsmän på ångaren Thorsten, som närmast kom från engelsk hamn, konstaterades vara angripna.
- Den 24 juli inträffade de två första dödsfallen i epidemien. Smittan spred sig med rasande fart, och varje vecka insjuknade 600 à 700 personer. Den 29 september var alla sjukhus överbelagda av patienter. Många dödsfall inträffade dagligen och flera skolor avbröt undervisningen med tanke på smittorisen. Myndigheterna införde i viss utsträckning nöjesförbud.
- Den 8 juli öppnades den första Svenska Mässan av konung Gustaf V. Mässan var inrymd i Handelsinstitutet och Göteborgsskolan, där tillfredsställande lokaler erhållits. Spanska sjukans uppträdande skrämde bort en hel del publik, men en klar ekonomisk succé kunde dock registreras.
- Den 1 november flyttades ”*Malmska valen*” från Göteborgs Museum till det då under byggnad varande Naturhistoriska Museet i Slottsskogen.
- Den 24 november donerade 16 givare 185 000 kr. till en lärostol i ostasiatiska språk vid Göteborgs Högskola.

1919

- 1919 den 16 januari tog Göteborgs Högre Latinläroverk sin nya byggnad i Lorensbergsstaden i bruk. Officiell invigning ägde rum den 30 april. Läroverkets arkitekt var Ernst Torulf. 1939 ändrades skolans namn, i samband med att även en reallinje infördes, till Lorensbergs Högre Allmänna Läroverk, vilket namn 1941 utbytes mot Hvitfeldtska Högre Allmänna Läroverket.
- Den 2 maj öppnades officiellt Botaniska Trädgården av landshövding Oscar von Sydow.
- Den 4 juli utbröt typografstrejk med påföljd att Göteborg från och med den 5 juli till och med den 8 juli blev helt utan tidningar. Därefter utkom en del tidningar i beskuret skick. Strejken avblåstes först den 28 augusti.
- Den 29 september invigdes Odinsskolan.
- Den 27 oktober flyttades Landalakapellet från Kapellplatsen till nuvarande platsen vid Gibraltar.
- 1919 invigdes Utby kapellkyrka, uppförd efter ritningar av arkitekt Arvid Bjerke. Kapellet är försett med målningar av konstnären John Sten.
- 1919 började författaren och journalisten C. R. Fredberg utgiva sitt lokalhistoriska arbete ”*Det gamla Göteborg*”. Verket som utgavs i tre delar avslutades år 1923.

1920

- 1920 den 20 januari inköpte Svenska Amerika Linien sitt andra fartyg, turbinångaren ”*Drottningholm*”, som på sin tid var Nordens snabbaste passagerarefartyg.
- Den 19 mars öppnades Göteborgs första flygstation av större mått av Svenska Lufttrafikbolaget. Stationen var förlagd till ett flygfält på Tingstadsvassen. Två flygplan stod till förfogande.
- Den 9 april installerades professorerna Axel L. Romdahl och Malte Jacobsson vid Göteborgs Högskola.
- Den 14 maj upphörde skolverksamheten vid Willinska skolan, stadens första egentliga folkskola, sedermera ”*fattigfriskola*”. Eleverna överflyttades till den nybyggda Odinsskolan.
- Den 1 juli fick göteborgspubliken för första gången se ett fallskärmshopp. Det var löjtnant Thörnblad, som i samband med Svenska Mässan gjorde ett upphopp vid Långedrag.
- Den 1 oktober var Göteborgs Frilager vid Rosenlundskanalen färdigt att tagas i bruk. Det var det första i sitt slag i Sverige. Arkitekt var Kurt Samuelsson.
- **1920 hade Göteborg 202 328 invånare.**

1921

- 1921 den 4 juni firade Göteborg 300-årsminnet av stadens grundläggning.
- Den 13 juli avled friherre Gustaf O. R. Lagerbring, f. 1847, landshövding i Göteborgs och Bohus län 1897—1917.
- Den 9 september avtäcktes i Gamla Varvsparken i närvaro av ett stort antal representanter för sjöfarten och skeppsbyggnadskonsten skulptören Erik Rafael-Rådbergs byst av amiralen Fredrik Henrik af Chapman, 1721—1808.
- Den 27 september beviljade riksdagen anslag till första utbyggnaden av Torslanda flygfält. Stadsfullmäktige hade tidigare anslagit medel därtill. Arbetena skulle nu påskyndas, så att flyghamnen var klar att tagas i bruk till den beslutade jubileumsutställningen 1923.
- Den 4 november invaldes i Stadsfullmäktige den första kommunisten, folkskollärarinnan Sofia Svensson. Ytterligare två kommunister valdes sedermera vid detta tillfälle.
- 1921 togs det första Pensionärshemmet i Göteborg i bruk. Beläget vid Fågelfångaregatan hade det tillkommit efter en motion i Stadsfullmäktige av Herman Lindholm och var det första i sitt slag i Sverige.

1922

- 1922 den 1 januari fick Göteborg en ”*tvillingstad*” i det att grannsamhället Mölndal blev Sveriges 112:e stad.
- Den 1 januari införlivades Örgryte kommun med Göteborg. Den nya stadsdelen hade 22 000 invånare och en areal av 2 000 hektar.
- Den 10 januari avled en av stadens största glädjespridare, Folkteaterns ledare, direktör Axel Engdahl, född 21 juni 1863.
- Den 27 augusti ägde en stor förbudsomröstning rum. Av 129 157 röstberättigade göteborgare avgavos 71 090 röster, varav 19 603 ja- och 51 487 nej-röster.
- Den 31 augusti invigdes Göteborgs Frihamn av kronprins Gustaf Adolf.
- Den 25 september hölls de sista idrottstävlingarna på Valhalla idrottsplats, som därefter måste rivas för att ge plats åt byggnader till utställningen 1923. Valhalla, det framgångsrika Örgryte Idrottssällskaps högborg, hade då varit i bruk i 13 år.
- Den 29 november bildades Göteborgs Köpmannaförbund.

1923

- 1923 den 28 januari övertog Hushållsskolan Margareta Dicksonska palatset vid Södra Vägen för att där öppna hushållsskola och restaurang.
- Den 1 februari beslutade Stadsfullmäktige att inköpa Överås i Örgryte.
- Den 2 februari firade Göteborgs Bank sitt 75-årsjubileum.
- Den 14 mars eldhärjades Centralstationen, varvid stora skador anställdes. Branden var så mycket beklagligare som byggnaderna just nyutrustats och renoverats för mottagandet av den väntade stora resandeströmmen till utställningen.
- Den 28 mars öppnades busstrafik från Trollhättegatan och Lilla Bommen till Lundby gamla kyrka. Denna linje var den första kommunala busslinjen i vårt land.
- Den 23 april öppnade Statens Järnvägars resebyrå.
- Den 8 maj öppnades Jubileumsutställningen av konung Gustaf V, som dagen förut anlant till staden. I det omfattande festprogrammet ingick jubileumsbankett för 1800 personer på huvudrestaurangen. Göteborg fick en ståtlig födelsedagsgåva av skeppsredare Dan Broström, som donerade trehundra tusen kr. till staden.
- Den 9 maj öppnades av konungen Internationella bilutställningen och de tennistävlingar varmed Sveriges idrottsspel inleddes.
- Den 12 maj öppnades i närvaro av kronprins Gustaf Adolf ”*de refuserades salong*”, d. v. s. en konstutställning, arrangerad av de konstnärer, som ej inbjudits av Jubileumsutställningen. Utställningen, som omfattade 300 målningar och en stor samling grafik, var inrymd i Valand och Gamla Chalmers vid Vasagatan.
- Den 12 maj invigdes stadens nya idrottsplats Slottsskogsvallen av kronprins Gustaf Adolf.

- Den 19 juni öppnades den stora lantbruksutställningen på Heden av konung Gustaf V. Samtidigt inleddes 22:a Allmänna Svenska Lantbruksmötet.
- Den 30 juni inleddes svensk-amerikanska veckan. ”Kungsholm” kom punktligt på dagen med 1 400 gäster från USA ombord. Samma dag gav 6 500 sångare under ledning av Hugo Alfvén en festkonsert.
- Den 1 juli öppnades ”Svenska spelen” på Slottsskogsvallen, de största idrottstävlingar som dittills hållits i staden. Samma dag invigdes Simstadion vid Slottsholmen.
- Den 6 juli fick Göteborgs Museum mottaga en storartad gåva av direktör Gustaf Werner, som dit överlämnade 14 st. äldre holländska målningar.
- Den 8 juli invigdes Naturhistoriska Museet i Slottsskogen, till vilket ritningar hade uppgjorts av arkitekt Ernst Torulf.
- Den 11 juli höll professor Albert Einstein föredrag i Kongresshallen om sin relativitetsteori, inför en stor publik med konung Gustaf V i spetsen.
- Den 20 juli öppnades Internationella Luftfartsutställningen (Ilug).
- Den 5 augusti invigde kronprins Gustaf Adolf Torslanda flyghamn. I samband därmed var internationell flygtävling anordnad.
- Den 16 augusti inköptes av staten Rederi AB Transatlantics skolskepp ”G. D. Kennedy”.
- Den 20 augusti öppnades Svenska Mässan.
- Den 29 september var rikskabeln Göteborg—Stockholm färdig, varigenom telefonförbindelserna med huvudstaden avsevärt förbättrades.
- Den 1 oktober öppnades den nya Handelshögskolan, som bl. a. erhöll lokaler i gamla Handelsinstitutet vid Läroverksgatan.
- Den 15 oktober ägde Jubileumsutställningens glansfulla final rum, varefter utställningsportarna definitivt stängdes.
- Den 3 november invigdes med en Karl Nordström-utställning Konsthallen vid Götaplatsen, uppförd efter ritningar av arkitekterna Sigfrid Ericson och Arvid Bjerke. Göteborgs Musei Rit- och Målarskola, vanligen kallad Valand fick här nya lokaler. Konstföreningens gamla byggnad Valand, som redan 1916 inköpts av Göta Par Bricole, övertogs därefter av detta sällskap.
- Den 10 december anlände kronprinsessan Louise till Göteborg med s/s Patricia och satte därmed för första gången som Sveriges kronprinsessa foten på svensk mark. Kronprinsparet blev föremål för livliga hyllningar vid en triumffärd genom staden. På kvällen gavs bankett på Börsen, och vid avresan från Centralstationen uppvaktade stadens sångare med sångarhyllning.

Källa: *Antologia Gothoburgensis*. Det är en bok i ord och bilder om Göteborg genom tiderna skildrad av samtida författare och konstnärer jämte kronologiska anteckningar om viktigare händelser i staden från dess grundläggning. Med mångas hjälp sammanställd och till trycket befördard av Folke Persson och Agne Rundqvist. Tryckt hos Rundqvists boktryckeri, Göteborg 1953. 1618–1953.